

PENYATA RASMI PARLIMEN DEWAN RAKYAT

PARLIMEN KEEMPAT BELAS
PENGGAL KEDUA
MESYUARAT PERTAMA

KANDUNGAN

ISTIADAT PEMBUKAAN PENGGAL KEDUA MAJLIS PARLIMEN YANG KEEMPAT BELAS	(Halaman	
TITAH SERI PADUKA BAGINDA YANG DI-PERTUAN AGONG	(Halaman	2)

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

- 1. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Dato' Mohamad Ariff bin Md Yusof
- 2. "Timbalan Yang di-Pertua, Dato' Mohd Rashid Hasnon [Batu Pahat] PKR
- 3. "Timbalan Yang di-Pertua, Tuan Nga Kor Ming [Teluk Intan] DAP

MENTERI

- Yang Amat Berhormat Perdana Menteri Tun Dr. Mahathir bin Mohamad [Langkawi] PPBM
- "Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat, Dato' Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail, D.P.P.N. [Pandan] – PKR
- Yang Berhormat Menteri Dalam Negeri, Tan Sri Dato' Sri Muhyiddin bin Mohd Yassin, P.S.M., S.P.M.P., S.P.M.J., S.M.J., P.I.S., B.S.I., S.H.M.S., S.P.S.A., S.P.M.P., S.U.N.S., S.P.D.K., D.P., P.N.B.S. [Pagoh] – PPBM
- 4. "Menteri Kewangan, Tuan Lim Guan Eng [Bagan] DAP
- Menteri Pertahanan, Tuan Mohamad bin Sabu [Kota Raja] AMANAH
- 6. "Menteri Pendidikan, Dr. Maszlee bin Malik [Simpang Renggam] PPBM
- Menteri Pembangunan Luar Bandar, Datuk Seri Rina binti Mohd Harun, D.G.S.M. [Titiwangsa] – PPBM
- Menteri Hal Ehwal Ekonomi, Dato' Seri Mohamed Azmin bin Ali, S.P.M.S,
   D.S.M.S. [Gombak] PKR
- 9. "Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Puan Hajah Zuraida binti Kamaruddin [Ampang] PKR
- 10. "Menteri Pengangkutan, Tuan Loke Siew Fook [Seremban] DAP
- Menteri Komunikasi dan Multimedia, Tuan Gobind Singh Deo [Puchong] DAP
- 12. " Menteri Sumber Manusia, Tuan M. Kulasegaran [Ipoh Barat] DAP
- Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani, Dato' Haji Salahuddin bin Ayub,
   D.S.P.N. [Pulai] AMANAH
- Menteri Kesihatan, Datuk Seri Dr. Haji Dzulkefly bin Ahmad, D.G.S.M. [Kuala Selangor] – AMANAH
- 15. "Menteri Belia dan Sukan, Tuan Syed Saddiq bin Syed Abdul Rahman [Muar]– PPBM
- Menteri Pembangunan Usahawan, Datuk Seri Mohd Redzuan Yusof,
   D.G.S.M. [Alor Gajah] PPBM
- Menteri Air, Tanah dan Sumber Asli, Dr. Xavier Jayakumar [Kuala Langat] PKR
- 18. " Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Datuk Seri Saifuddin Nasution bin Ismail, D.G.S.M. [Kulim Bandar Baharu] PKR
- 19. " Menteri Kerja Raya, Tuan Baru Bian [Selangau] PKR

ii DR.11.3.2019

 Yang Berhormat Menteri Luar Negeri, Dato' Saifuddin Abdullah [Indera Mahkota] – PKR

- 21. "Menteri Industri Utama, Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh] DAP
- Menteri Tenaga, Sains, Teknologi, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim, Puan Yeo Bee Yin [Bakri] – DAP
- 23. "Menteri Di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Seri Dr Mujahid Yusof Rawa, D.G.S.M. [Parit Buntar] AMANAH
- 24. " Menteri Wilayah Persekutuan, Tuan Khalid bin Abd Samad [Shah Alam] AMANAH
- Menteri Di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Liew Vui Keong [Batu Sapi] -WARISAN
- 26. " Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Datuk Ignatius Dorell Leiking [Penampang] WARISAN
- 27. " Menteri Pelancongan, Seni dan Budaya, Datuk Mohamaddin bin Ketapi [Silam] WARISAN
- Menteri Di Jabatan Perdana Menteri, Tuan Waytha Moorthy a/l Ponnusamy
   Senator

TIMBALAN MENTERI

- Yang Berhormat Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan, Datuk Dr. Shahruddin bin Md Salleh [Sri Gading] – PPBM
- Timbalan Menteri Di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Wira Dr. Md Farid bin Md Rafik [Tanjong Piai] – PPBM
- 3. "Timbalan Menteri Kewangan, Dato' Haji Amiruddin bin Hamzah [Kubang Pasu] PPBM
- 4. "Timbalan Menteri Komunikasi dan Multimedia, Tuan Eddin Syazlee Shith [Kuala Pilah] PPBM
- 5. "Timbalan Menteri Industri Utama, Datuk Seri Shamsul Iskandar @ Yusre bin Mohd Akin [Hang Tuah Jaya] PKR
- 6. "Timbalan Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani, Tuan Sim Tze Tzin [Bayan Baru] PKR
- 7. "Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, Tuan Sivarasa Rasiah [Sungai Buloh] PKR
- 8. "Timbalan Menteri Di Jabatan Perdana Menteri, Puan Fuziah binti Salleh [Kuantan] PKR
- 9. "Timbalan Menteri Kesihatan, Dr. Lee Boon Chye [Gopeng] PKR
- "Timbalan Menteri Pelancongan, Seni dan Budaya, Tuan Muhammad Bakhtiar bin Wan Chik [Balik Pulau] – PKR
- Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna,
   Tuan Chong Chieng Jen [Stampin] DAP
- 12. "Timbalan Menteri Air, Tanah dan Sumber Asli, Tengku Zulpuri Shah bin Raja Puji [Raub] DAP
- 13. "Timbalan Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat, Puan Hannah Yeoh [Segambut] DAP
- 14. "Timbalan Menteri Pendidikan, Puan Teo Nie Ching [Kulai] DAP
- 15. "Timbalan Menteri Belia dan Sukan, Tuan Sim Chee Keong [Bukit Mertajam]DAP

DR.11.3.2019 iii

 Yang Berhormat Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dr. Ong Kian Ming [Bangi] – DAP

- 17. "Timbalan Menteri Sumber Manusia, Dato' Mahfuz bin Haji Omar, D.S.D.K. [Pokok Sena] AMANAH
- "Timbalan Menteri Kerja Raya, Tuan Haji Mohd. Anuar Mohd. Tahir [Temerloh] – AMANAH
- Timbalan Menteri Pembangunan Usahawan, Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Lumut] – AMANAH
- 20. "Timbalan Menteri Di Jabatan Perdana Menteri, Tuan Mohamed Hanipa bin Maidin [Sepang] AMANAH
- 21. "Timbalan Menteri Pengangkutan, Dato' Kamarudin Jaffar, D.S.N.S., B.C.M. [Bandar Tun Razak] PKR
- 22. "Timbalan Menteri Dalam Negeri, Datuk Mohd Azis bin Jamman [Sepanggar] WARISAN
- "Timbalan Menteri Tenaga, Sains, Teknologi, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim, Puan Isnaraissah Munirah binti Majilis @ Fakharudy [Kota Belud] – WARISAN
- 24. "Timbalan Menteri Luar Negeri, Dato' Haji Marzuki bin Yahya Senator
- 25. "Timbalan Menteri Hal Ehwal Ekonomi, Dr. Mohd Radzi bin Md Jidin Senator
- 26. "Timbalan Menteri Pertahanan, Tuan Liew Chin Tong Senator
- 27. "Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato' Raja Kamarul Bahrin Shah bin Raja Ahmad Baharuddin Shah *Senator*

AHLI-AHLI (PH)

- 1. Yang Berhormat Dato' Abdullah Sani bin Abdul Hamid, D.S.P.N. [Kapar] PKR
- 2. "Datuk Dr. Haji Abd. Latiff bin Ahmad, D.M.S.M, S.S.A.P, P.J.N., D.P.M.K. [Mersing] PPBM
- 3. "Tuan Ahmad Fahmi bin Mohamed Fadzil [Lembah Pantai] PKR
- 4. "Dato' Seri Ahmad Faizal bin Azumu, S.P.M.P. [Tambun] PPBM
- 5. "Tuan Haji Akmal Nasrullah bin Mohd Nasir [Johor Bahru] PKR
- 6. "Tuan Ali anak Biju [Saratok] PKR
- 7. " Puan Alice Lau Kiong Yieng [Lanang] DAP
- 8. "Dato' Seri Anwar bin Ibrahim [Port Dickson] PKR
- 9. "Tuan Awang Husaini bin Sahari [Putatan] PKR
- 10. " Dr. Azman bin Ismail [Kuala Kedah] PKR
- 11. "Tuan Cha Kee Chin [Rasah] DAP
- 12. "Tuan Chan Foong Hin [Kota Kinabalu] DAP
- 13. "Tuan Chan Ming Kai [Alor Setar] PKR
- 14. "Tuan Chang Lih Kang [Tanjong Malim] PKR
- 15. "Tuan Charles Anthony Santiago [Klang] DAP

iv DR.11.3.2019

16.	Yan	g Berhormat Tuan Chow Kon Yeow [Tanjong] – DAP
17.	"	Datuk Christina Liew Chin Jin [Tawau] – PKR
18.	"	Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang] – DAP
19.	u	Dato' Seri Hamzah bin Zainudin, S.P.M.P., D.P.M.P., D.P.T.J., K.M.N. A.M.P., P.P.T., J.P. [Larut] – PPBM
20.	"	Datuk Dr. Hasan bin Bahrom [Tampin] – AMANAH
21.	"	Datuk Haji Hasanuddin bin Mohd Yunus [Hulu Langat] – AMANAH
22.	"	Tuan Hassan bin Abdul Karim [Pasir Gudang] – PKR
23.	и	Dato' Sri Ikmal Hisham bin Abdul Aziz, D.I.M.P, S.S.A.P. [Tanah Merah] - PPBM
24.	"	Dato' Johari bin Abdul, D.S.D.K. [Sungai Petani] – PKR
25.	"	Tuan Jonathan bin Yasin [Ranau] – PKR
26.	"	Tuan Jugah a/k Muyang @ Tambat [Lubok Antu] – PKR
27.	"	Tuan Karupaiya a/l Mutusami [Padang Serai] – PKR
28.	"	Puan Kasthuriraani a/p Patto [Batu Kawan] – DAP
29.	"	Dr. Kelvin Yii Lee Wuen [Bandar Kuching] – DAP
30.	"	Tuan Kesavan a/l Subramaniam [Sungai Siput] – PKR
31.	"	Tuan Khoo Poay Tiong [Kota Melaka] – DAP
32.	"	Puan June Leow Hsiad Hui [Hulu Selangor] – PKR
33.	"	Tuan Larry Soon @ Larry Sng Wei Shien [Julau] – PKR
34.	"	Tuan Lim Kit Siang [Iskandar Puteri] – DAP
35.	"	Tuan Lim Lip Eng [Kepong] – DAP
36.	"	Dato' Mansor bin Othman, D.M.P.N. [Nibong Tebal] – PKR
37.	"	Puan Maria Chin binti Abdullah [Petaling Jaya] – PKR
38.	и	Datuk Wira Hajah Mas Ermieyati binti Samsudin, D.S.M., B.C.M., A.N.S. P.J.K., P.B.B., D.M.S.M., D.C.S.M., [Masjid Tanah] – PPBM
39.	"	Dr. Michael Teo Yu Keng [Miri] – PKR
40.	u	Dato' Haji Mohd Fasiah bin Mohd Fakeh, P.J.K., K.M.N. [Sabak Bernam] PPBM
41.	"	Tuan Mordi anak Bimol [Mas Gading] – DAP
42.	"	Dato' Seri Haji Mukhriz Tun Dr. Mahathir [Jerlun] – PPBM
43.	"	Tuan Muslimin bin Yahaya [Sungai Besar] – PPBM
44.	"	Dato' Sri Mustapa bin Mohamed, S.J.M.K., S.S.A.P., S.I.M.P., D.P.M.S. [Jeli - PPBM
45.	"	Puan Hajah Natrah Ismail [Sekijang] – PKR
46.	"	Dato' Ngeh Koo Ham, D.P.M.P. [Beruas] – DAP
47.	"	Tuan Nik Nazmi bin Nik Ahmad [Setiawangsa] – PKR
48.	"	Tuan Noor Amin bin Ahmad [Kangar] – PKR
49.	u	Dato' Dr. Haji Noor Azmi bin Ghazali, D.P.M.P. [Bagan Serai] - PPBM
50.	"	Puan Noorita binti Sual [Tenom] – DAP
51.	"	Puan Nor Azrina binti Surip [Merbok] – PKR

Puan Nurul Izzah binti Anwar [Permatang Pauh] – PKR

52.

DR.11.3.2019 v

- 53. Yang Berhormat Tuan Oscar Ling Chai Yew [Sibu] DAP
- 54. " Tuan Pang Hok Liong [Labis] DAP
- 55. "Tuan P. Prabakaran [Batu] PKR
- 56. "Tuan Ramkarpal Singh a/l Karpal Singh [Bukit Gelugor] DAP
- 57. " Dato' Rosol bin Wahid [Hulu Terengganu] PPBM
- 58. " Puan Rusnah binti Aluai [Tangga Batu] PKR
- 59. "Tuan Sanisvara Nethaji Rayer a/l Rajaji [Jelutong] DAP
- 60. "Dato' Seri Dr. Santhara [Segamat] PKR
- 61. " Datuk Haji Shabudin Yahaya, P.J.K. [Tasek Gelugor] PPBM
- 62. " Tuan Sivakumar Varatharaju Naidu [Batu Gajah] DAP
- 63. "Tuan Steven Choong Shiau Yoon [Tebrau] PKR
- 64. "Tuan Su Keong Siong [Kampar] DAP
- 65. "Tuan Syed Ibrahim bin Syed Noh [Ledang] PKR
- 66. "Tuan Tan Kok Wai [Cheras] DAP
- 67. " Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew [Wangsa Maju] PKR
- 68. "Tuan Teh Kok Lim [Taiping] DAP
- 69. "Tuan Tony Pua Kiam Wee [Damansara] DAP
- 70. "Tuan William Leong Jee Keen [Selayang] PKR
- 71. "Tuan Willie anak Mongin [Puncak Borneo] PKR
- 72. "Tuan Wong Chen [Subang] PKR
- 73. "Tuan Wong Hon Wai [Bukit Bendera] DAP
- 74. "Tuan Wong Kah Woh [Ipoh Timur] DAP
- 75. " Tuan Wong Ling Biu [Sarikei] DAP
- 76. " Puan Wong Shu Qi [Kluang] DAP
- 77. "Tuan Wong Tack [Bentong] DAP
- 78. " Datuk Wong Tien Fatt @ Wong Nyuk Foh [Sandakan] DAP

AHLI-AHLI (BN)

- Yang Berhormat Datuk Seri Panglima Abdul Azeez bin Abdul Rahim, P.J.N., D.I.M.P., J.P., S.P.D.K., S.J.M.K., S.S.A.P, D.H.M.S, D.C.S.M., P.J. [Baling] – UMNO
- " Dato' Haji Abdul Rahman bin Mohamad, D.I.M.P., S.M.P., A.M.P. [Lipis] UMNO
- 3. " Datuk Seri Dr. Adham bin Baba [Tenggara] UMNO
- 4. Datuk Seri Haji Ahmad bin Haji Hamzah, D.C.S.M., D.M.S.M., K.M.N., P.J.K., D.G.S.M., S.S.A.P. [Jasin] UMNO
- 5. "Datuk Seri Haji Ahmad bin Haji Maslan, D.M.S.M., P.J.K. [Pontian] UMNO

vi DR.11.3.2019

 Yang Berhormat Datuk Ahmad Jazlan bin Yaakub, P.J.N., K.M.N. [Machang] – UMNO

- 7. "Dato' Haji Ahmad Nazlan bin Idris, D.I.M.P., [Jerantut] UMNO
- 8. "Dato' Seri Dr. Ahmad Zahid bin Hamidi, S.S.A.P., D.P.M.P., D.M.S.M., A.M.P., P.P.T., P.J.K., J.P., S.P.M.P., S.J.M.K., S.P.S.N., S.P.D.K., D.U.N.M., P.N.B.S., D.P.M.K., [Bagan Datuk] UMNO
- Tan Sri Datuk Seri Panglima Haji Annuar bin Haji Musa, P.S.M., S.P.D.K.,
   D.G.S.M., S.I.M.P. [[Ketereh] UMNO
- " Dato' Sri Azalina Othman Said, D.P.M.K., S.P.M.P., D.P.M.S., D.G.M.K., P.G.D.K. [Pengerang] – UMNO
- 11. "Dato' Sri Bung Moktar bin Radin, P.G.D.K., A.S.D.K., A.D.K., S.S.A.P. [Kinabatangan] UMNO
- 12. "Datuk Halimah binti Mohamed Sadique, P.J.N., P.I.S. D.C.S.M. [Kota Tinggi] UMNO
- 13. "Dato' Sri Hasan bin Arifin, D.S.A.P., S.S.A.P. [Rompin] UMNO
- 14. "Dato' Hasbullah bin Osman, D.P.M.P., A.M.P., J.P. [Gerik] UMNO
- Dato' Seri Hishammuddin Tun Hussein, S.P.M.P, S.S.A.P, S.I.M.P., D.P.M.J.,
   D.S.A.P., P.N.B.S., D.G.S.M., S.P.D.K. [Sembrong] UMNO
- 16. "Dato' Seri Haji Idris bin Jusoh, S.S.M.Z., D.P.M.T., P.J.K. [Besut] UMNO
- 17. "Dato' Sri Dr. Haji Ismail bin Haji Abd Muttalib, S.A.P., A.A.P., A.M.P., P.K.C., D.I.M.P., D.S.A.P., S.S.A.P. [Maran] UMNO
- 18. "Dato' Sri Dr. Haji Ismail bin Haji Mohamed Said, D.I.M.P., S.M.P., K.M.N., S.S.A.P. [Kuala Krau] UMNO
- 19. "Dato' Sri Ismail Sabri bin Yaakob, S.S.A.P., D.I.M.P., D.M.S.M., A.D.K. [Bera]– UMNO
- 20. " Dato' Jalaluddin bin Alias [Jelebu] UMNO
- 21. "Tuan Khairy Jamaluddin Abu Bakar [Rembau] UMNO
- 22. "Datuk Seri M. Saravanan, D.M.S.M., P.M.W., A.M.N. [Tapah] MIC
- 23. "Dato' Seri Mahdzir bin Khalid, S.H.M.S., S.S.D.K., D.P.M.P., J.P., B.K.M. [Padang Terap] UMNO
- 24. "Datin Mastura binti Mohd Yazid [Kuala Kangsar] UMNO
- 25. "Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz, S.S.A.P, S.P.M.P., D.M.S.M., A.M.P., B.K.T., D.J.M.K., [Padang Rengas] UMNO
- 26. "Dato' Mohd Nizar bin Haji Zakaria [Parit] UMNO
- 27. "Tuan Mohd Shahar bin Abdullah [Paya Besar] UMNO
- 28. "Dato' Sri Mohd Najib bin Tun Abd Razak, S.P.D.K., S.S.A.P., S.S.S.J., S.I.M.P., D.P.M.S., D.S.A.P., P.N.B.S., D.K., S.P.M.K., S.P.M.S., D.M.K., S.P.S.A., S.P.N.S., D.U.P.N., D.U.N.M, D.P. [Pekan] UMNO
- 29. " Tan Sri Haji Noh bin Haji Omar, P.S.M, D.P.M.S., D.M.S.M., K.M.N., A.S.A., P.J.K., J.P. [Tanjong Karang] UMNO
- 30. "Dato' Dr. Noraini Ahmad, D.S.A.P., D.M.S.M. [Parit Sulong] UMNO
- 31. "Tuan Ramli bin Mohd Nor [Cameron Highland] UMNO
- 32. " Dato' Sri Reezal Merican bin Naina Merican, D.I.M.P., S.S.A.P. [Kepala Batas] UMNO
- 33. " Dato' Haji Salim Sharif [Jempol] UMNO
- 34. "Dato' Seri Dr. Shahidan bin Kassim, S.P.M.P., S.S.A.P., A.M.P [Arau] UMNO

DR.11.3.2019 vii

35. Yang Berhormat Dato' Dr. Shamsul Anuar bin Nasarah, D.P.M.P., S.M.S., P.P.N., P.P.T. [Lenggong] - UMNO

- 36. " Dato' Sri Haji Tajuddin bin Abdul Rahman, D.P.M.P., D.M.S.M., K.M.N., A.M.P., J.P. [Pasir Salak] UMNO
- 37. "Datuk Seri Tengku Adnan bin Tengku Mansor, S.S.A.P., D.G.S.M., S.I.M.P., S.J.M.K., D.M.S.M., P.J.N., D.S.D.K., D.S.A.P., K.M.N., D.I.M.P. [Putrajaya] UMNO
- 38. "Tengku Razaleigh Hamzah, D.K., S.P.M.K., P.S.M., S.S.A.P., S.P.M.S. [Gua Musang] UMNO
- 39. "Datuk Seri Ir. Dr. Wee Ka Siong, D.M.S.M., D.G.S.M. [Ayer Hitam] MCA
- 40. "Datuk Zahidi bin Zainul Abidin, D.M.S.M., S.M.P. [Padang Besar] UMNO

AHLI-AHLI (PAS)

- 1. Yang Berhormat Dato' Seri Haji Abdul Hadi Awang, S.S.M.T. [Marang]
- 2. "Tuan Abdul Latiff bin Abdul Rahman [Kuala Krai]
- 3. "Tuan Haji Ahmad Amzad bin Mohamed @ Hashim [Kuala Terengganu]
- 4. "Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari [Pasir Mas]
- 5. " Ustaz Haji Ahmad Marzuk bin Shaary [Pengkalan Chepa]
- 6. "Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]
- 7. "Tuan Haji Awang bin Hashim [Pendang]
- 8. " Dato' Haji Che Abdullah bin Mat Nawi [Tumpat]
- 9. "Tuan Che Alias bin Hamid [Kemaman]
- 10. "Dato' Dr. Mohd Khairuddin bin Aman Razali, D.M.P., D.I.M.P. [Kuala Nerus]
- 11. "Tuan Nik Mohamad Abduh bin Nik Abdul Aziz [Bachok]
- 12. " Dr. Nik Muhammad Zawawi bin Haji Salleh [Pasir Puteh]
- 13. "Tuan Sabri bin Azit [Jerai]
- 14. "Tuan Shaharizukirnain bin Abd Kadir [Setiu]
- 15. " Puan Hajah Siti Zailah binti Mohd Yusoff [Rantau Panjang]
- 16. "Dato' Takiyuddin bin Hassan, D.J.M.K., J.P. [Kota Bharu]
- 17. " Dato' Tuan Ibrahim bin Tuan Man [Kubang Kerian]
- 18. "Tuan Haji Wan Hassan bin Mohd Ramli [Dungun]

AHLI-AHLI (PBB)

- 1. Yang Berhormat Tuan Haji Ahmad Johnie bin Zawawi [Igan]
- Datuk Alexander Nanta Linggi, D.P.M.P., D.M.S.M., A.M.P., P.P.T., P.J.K., J.P., P.B.S., A.B.S. [Kapit]
- Yang Berhormat Dato' Sri Haji Fadillah bin Yusof, P.G.B.K., A.B.S., S.S.A.P.,
   D.G.S.M. [Petrajaya]

viii DR.11.3.2019

- 4. " Dato Hajjah Hanifah Hajar Taib [Mukah]
- 5. "Tuan Haji Hasbi bin Haji Habibollah [Limbang]
- 6. "Dato' Henry Sum Agong, P.B.S., P.S.B.S. [Lawas]
- 7. "Tuan Lukanisman bin Awang Sauni [Sibuti]
- 8. "Dato' Sri Hajah Nancy Shukri, K.M.N., P.G.B.K., S.S.A.P. [Batang Sadong]
- 9. " Datuk Robert Lawson Chuat [Betong]
- 10. "Dato' Sri Hajah Rohani binti Abdul Karim, P.G.B.K., P.B.S., P.P.B., S.S.A.P. [Batang Lupar]
- 11. " Puan Rubiah binti Wang [Kota Samarahan]
- 12. "Dato' Sri Dr. Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar, P.J.N., P.B.S., J.B.S., J.S.M., P.N.B.S. [Santubong]
- 13. "Tuan Yusuf bin Abd Wahab [Tanjong Manis]

AHLI-AHLI (BEBAS)

- 1. Yang Berhormat Datuk Abd Rahim bin Bakri, D.M.S.M., A.S.D.K. [Kudat]
- 2. "Dato' Sri Anifah bin Aman, S.S.A.P., D.I.M.P., P.G.D.K., A.S.D.K., J.P., S.P.D.K. [Kimanis]
- 3. "Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun, D.I.M.P., P.G.D.K. [Beaufort]
- 4. "Datuk Seri Dr. Ronald Kiandee, S.M.W., P.G.D.K., A.S.D.K. [Beluran]
- 5. "Dato' Syed Abu Hussin bin Hafiz Syed Abdul Fasal [Bukit Gantang]
- 6. "Tuan Haji Yamani Hafez bin Musa [Sipitang]
- 7. " Datuk Zakaria bin Mohd. Edris @ Tubau [Libaran]

AHLI-AHLI (PRS)

- 1. Yang Berhormat Datuk Aaron Ago Dagang, P.J.N. [Kanowit]
- 2. "Dato' Masir anak Kujat, P.P.B., D.I.M.P., J.M.N. [Sri Aman]
- 3. " Datuk Ugak anak Kumbong, P.J.N. [Hulu Rajang]

AHLI-AHLI (WARISAN)

- 1. Yang Berhormat Tuan Haji Ahmad bin Hassan [Papar]
- 2. "Tuan Ma'mun bin Sulaiman [Kalabakan]
- 3. "Datuk Seri Panglima Haji Mohd Shafie bin Haji Apdal, P.G.D.K., D.S.A.P., D.M.S.M., J.P., S.P.M.P., S.P.D.K., P.G.D.K. [Semporna]
- 4. "Datuk Rozman bin Isli, K.M.W., P.P.N. [Labuan]

AHLI-AHLI (PDP)

- 1. Yang Berhormat Tuan Anyi Ngau [Baram]
- 2. "Dato' Seri Tiong King Sing, S.S.S.A., D.S.S.A., J.P., P.J.N. [Bintulu]

DR.11.3.2019 ix

AHLI-AHLI (PBS)

 Yang Berhormat Datuk Seri Panglima Dr. Maximus Johnity Ongkili, P.G.D.K., A.S.D.K., J.P., S.P.D.K., D.G.S.M., [Kota Marudu]

AHLI-AHLI (PBRS)

1. Yang Berhormat Tuan Arthur Joseph Kurup [Pensiangan]

AHLI-AHLI (UPKO)

 Yang Berhormat Datuk Seri Panglima Wilfred Madius Tangau, J.S.M., P.G.D.K., J.P., A.D.K., S.P.D.K. [Tuaran]

AHLI-AHLI (SUPP)

1. Yang Berhormat Dato' Sri Dr. Richard Riot anak Jaem, P.J.N., J.B.S., K.M.N., S.S.A.P. [Serian]

AHLI-AHLI (STAR)

1. Yang Berhormat Datuk Dr. Jeffrey Kitingan [Keningau]

x DR.11.3.2019

DEWAN RAKYAT

Ketua Pentadbir Parlimen

Datuk Kamis bin Samin

Setiausaha Dewan Rakyat

Datuk Roosme binti Hamzah

Setiausaha Bahagian (Pengurusan Dewan)

Amisyahrizan bin Amir Khan

PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN PENYATA RASMI (HANSARD)

Azhari bin Hamzah Monarita binti Mohd Hassan Rosna binti Bujairomi Alzian binti Baharudin Halijah binti Mat Sin @ Mt Zain Muhammad Qhidir bin Mat Isa

Siti Norlina binti Ahmad Noraidah binti Manaf Nor Hamizah binti Haji Hassan

Nor Liyana binti Ahmad Sharifah Nor Asilah binti Syed Basir Nik Nor Ashikin binti Nik Hassan Hafilah binti Hamid Nor Faraliza binti Murad @ Nordin Alli Sherliza Maya binti Talkah Tengku Sofia Dora binti Tengku Mohamad Nor Effazimmah binti Maliki Nur Annisa binti Hamid Sharifah Nazurah binti Wan Sahdi Herdawati binti Mohd Amir Abbu Hasnah Sakinah binti Mohd Hashim Nor Sakinah binti Samat Nurammarah binti Md Isa Nur Hazwanie binti Mohd Rozali Mohd Salleh bin Ak Atoh

> Azmir bin Mohd Salleh Mohd, Izwan bin Mohd, Esa Nor Kamsiah binti Asmad Siti Zubaidah binti Karim Aifarina binti Azaman Noorfazilah binti Talib Farah Asyraf binti Khairul Anuar Julia binti Mohd. Johari Syahila binti Ab Mohd Khalid Ismalinda binti Ismail Hazliana binti Yahaya Amir Arshad bin Ab Samad Hizamihatim Maggisa bin Juarah Muhammad Firdaus bin Ahmad Izzul Syazwan bin Abdul Halim Maryam binti Azinuddin Mohd Aizuddin bin Pahrol Laili

MALAYSIA DEWAN RAKYAT PARLIMEN KEEMPAT BELAS PENGGAL KEDUA MESYUARAT PERTAMA

Isnin, 11 Mac 2019

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.48 pagi DOA

[Tuan Yang di-Pertua mempengerusikan Mesyuarat]

ISTIADAT PEMBUKAAN PENGGAL KEDUA MAJLIS PARLIMEN YANG KEEMPAT BELAS

Tuan Yang di-Pertua: Bismillaahir Rahmaanir Rahiim, assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh dan salam sejahtera. Ahli-ahli Yang Berhormat, Persidangan Parlimen Yang Keempat Belas, Penggal Kedua yang diadakan bersama di antara Dewan Negara dan Dewan Rakyat sekarang berlangsung. Persidangan ini adalah di bawah Perkara 60, Perlembagaan Persekutuan di mana Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong akan bertitah kepada Ahli-ahli kedua-dua Majlis Parlimen bersesama. Sekarang saya tempohkan persidangan buat sementara waktu untuk menyambut keberangkatan tiba Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong. Persidangan ditempohkan.

[Mesyuarat ditempohkan pada pukul 10.52 pagi] [Mesyuarat disambung semula pada pukul 10.56 pagi]

[Keberangkatan tiba Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong ke Dewan Mesyuarat dan bersemayam di Peterana Diraja]

[Yang Amat Berhormat Perdana Menteri mempersembahkan Titah Diraja kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong]

TITAH KEBAWAH DULI YANG MAHA MULIA SERI PADUKA BAGINDA YANG DI-PERTUAN AGONG XVI AL-SULTAN ABDULLAH RI'AYATUDDIN AL-MUSTAFA BILLAH SHAH IBNI SULTAN HAJI AHMAD SHAH AL-MUSTA'IN BILLAH

Bismillaahir Rahmaanir Rahiim, Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh, Alhamdulillahi Rabbil 'Alamin Wassolaatu Wassalaamu 'Ala Asyrafil Anbiyaai Wal Mursaliin, Wa'ala Aalihi Wa Sohbihi Ajma'iin.

Yang di-Pertua Dewan Negara, Yang di-Pertua Dewan Rakyat, Ahli-Ahli Dewan Negara dan Ahli-Ahli Dewan Rakyat sekalian.

Alhamdulillah, Beta memanjatkan kesyukuran ke hadrat Allah Subhanahu Wata'ala, kerana dengan limpah kurnia dan izin-Nya jua dapat kita bersama-sama pada hari ini dalam Istiadat Pembukaan Penggal Kedua, Parlimen Ke-14. Terlebih dahulu, Beta merakamkan setinggi-tinggi penghargaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Muhammad V sepanjang pemerintahan Baginda sebagai Yang di-Pertuan Agong XV. Beta bersyukur kerana dengan kehendak dan izin Allah Subhanahu Wata'ala jua, Beta telah dilantik sebagai Yang di-Pertuan Agong XVI. Beta berikrar akan meneruskan kesinambungan pemerintahan yang adil dan saksama berlandaskan prinsip Raja Berperlembagaan. Semoga Ahli-ahli Yang Berhormat dan rakyat jelata bersama-sama Beta untuk memelihara kesejahteraan dan kemakmuran negara.

Ahli-ahli Yang Berhormat, Beta amat bersyukur dengan keamanan, kesejahteraan serta pencapaian negara secara keseluruhannya, hasil daripada tadbir urus negara yang baik. Kedudukan ekonomi dan kewangan Malaysia kekal kukuh dan berdaya saing meskipun berhadapan dengan cabaran ketidaktentuan ekonomi termasuk kesan ketegangan perdagangan antara Amerika Syarikat dan Republik Rakyat China serta kejatuhan harga komoditi utama. Pada tahun lalu, ekonomi negara telah berkembang sebanyak 4.7% dengan dipacu oleh perbelanjaan sektor swasta, manakala jumlah perdagangan pula mencatatkan nilai sebanyak RM1.9 trilion dan hutang luar negara juga kekal terurus. Dalam hal ini, Beta menyambut baik Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesebelas dan Belanjawan 2019 yang telah mengambil kira aspirasi rakyat dan cabaran semasa supaya manfaat pertumbuhan ekonomi dirasai oleh segenap lapisan masyarakat. Beta menyeru semua pihak, khususnya sektor swasta agar berganding bahu dengan Kerajaan untuk membangunkan ekonomi negara dan seterusnya membawa Malaysia menjadi sebuah negara yang lebih disegani di persada antarabangsa.

Kerajaan Beta sedar peningkatan kos sara hidup merupakan antara cabaran dalam meningkatkan kesejahteraan rakyat. Mengambil kira hal ini, pelbagai inisiatif telah dilaksanakan di seluruh negara untuk membantu rakyat termasuk menubuhkan Majlis Tindakan Sara Hidup Negara. Di samping itu, Kerajaan juga akan memperkukuhkan kerjasama strategik dengan sektor swasta dan badan bukan Kerajaan dalam isu-isu kepenggunaan serta meningkatkan penguatkuasaan ke atas pihak-pihak yang mengeksploitasi harga dan mengambil keuntungan berlebihan.

Pelbagai inisiatif turut dilaksanakan, antaranya penyelarasan gaji minimum, pemberian Bantuan Sara Hidup, subsidi bersasar, program *Food Bank* serta peningkatan kualiti sistem penyampaian Kerajaan. Rakyat harus yakin dengan pelbagai langkah yang diambil oleh Kerajaan biarpun kesannya mungkin tidak segera dirasai. Rakyat juga perlu realistik dalam meletakkan harapan kepada Kerajaan dan terus berusaha untuk memajukan diri ke arah meningkatkan kesejahteraan hidup. Semestinya Kerajaan Beta akan sentiasa bersama-sama rakyat dalam mengharungi cabaran ini.

Dalam era dunia tanpa sempadan dan kepesatan kemajuan teknologi, kegiatan jenayah cenderung untuk meningkat. Hal ini bukan sahaja boleh menggugat keselamatan negara malah boleh mencetuskan konflik serantau dan global. Beta berharap tahap keselamatan dan kesiapsiagaan dalam menghadapi apa-apa jua ancaman hendaklah terus diperkukuhkan dengan lebih berkesan.

Perkembangan geopolitik antarabangsa juga semakin kompleks. Beta menyambut baik usaha Kerajaan memperkenalkan Kerangka Dasar Luar Malaysia Baharu dan inisiatif-inisiatif untuk terus memelihara dan mempertingkat hubungan baik dengan negara-negara di seluruh dunia tanpa kompromi terhadap isu-isu kedaulatan negara. Beta juga menyokong dasar luar negara yang terus memperjuangkan nasib golongan yang ditindas di seluruh dunia.

DR.11.3.2019 3

Ahli-ahli Yang Berhormat, kejatuhan harga komoditi kebelakangan ini memberikan kesan kepada pekebun-pekebun kecil di seluruh negara. Sebagai usaha menangani cabaran ini, Kerajaan Beta akan terus melaksanakan langkah-langkah bagi meringankan beban mereka yang terlibat termasuk mempergiatkan lagi penyelidikan dan pemasaran industri hiliran agrikomoditi, penggunaan bio bahan api, penerokaan pasaran-pasaran baharu dan bekerjasama dengan negara-negara pengeluar lain bagi menstabilkan harga komoditi berkenaan di pasaran antarabangsa. Di samping itu, pekebun-pekebun kecil di seluruh negara disaran mempelbagaikan tanaman mereka serta meneroka peluang tanamantanaman baharu yang dapat memberikan pulangan yang lebih baik agar kesan kejatuhan harga komoditi ini dapat dikurangkan. Beta juga ingin menyeru Kerajaan untuk mengambil langkah-langkah strategik bagi menangani halangan perdagangan ke atas minyak sawit dan produk-produk berasaskan sawit khususnya oleh negara-negara Eropah.

Kerajaan Beta akan terus membangunkan sektor agromakanan bukan setakat untuk menjamin bekalan makanan malah untuk meningkatkan eksport negara. Beta juga sukacita negara kini dilihat sebagai model dalam pembangunan industri halal, yang mana ia merupakan antara komponen penyumbang kepada ekonomi dengan nilai eksport berjumlah RM43.4 bilion. Dalam hal ini, Beta percaya Pelan Induk Industri Halal 2.0 akan terus memperkukuhkan industri halal negara di peringkat nasional dan antarabangsa.

Kerajaan Beta akan terus berusaha untuk meningkatkan kesejahteraan rakyat luar bandar, Orang Asal Sabah dan Sarawak serta masyarakat Orang Asli dengan mengambil pendekatan yang menyeluruh meliputi pembangunan ekonomi, modal insan dan infrastruktur. Di samping itu, pembangunan wilayah yang lebih seimbang dan inklusif juga akan diberi tumpuan agar dapat mengurangkan jurang pembangunan antara negeri-negeri serta kawasan bandar dan luar bandar.

Kesejahteraan rakyat di bandar turut dititikberatkan melalui pembinaan lebih banyak rumah mampu milik, peningkatan jalinan dan kualiti sistem pengangkutan awam serta kemudahan jalur lebar di bawah Pelan Gentian Optik dan Kesalinghubungan Negara.

Bagi memacu sektor perumahan negara secara menyeluruh, sistematik dan cekap, Kerajaan Beta sedang melaksanakan Dasar Perumahan Negara 2018-2025. Dasar ini antara lain menyasarkan penyediaan tempat tinggal yang mampan, berdaya huni, berkualiti dan inklusif serta mampu dimiliki oleh rakyat. Dasar Perumahan Mampu Milik Negara pula menjadi garis panduan bagi pembangunan rumah mampu milik di bawah kategori perumahan awam yang dibangunkan oleh Kerajaan Persekutuan, kerajaan negeri termasuk pihak swasta. Tumpuan akan juga diberikan dalam usaha untuk mendaya komuniti melalui Dasar Komuniti Negara bagi mewujudkan rasa kepunyaan serta prihatin terhadap harta benda dan fasiliti awam yang dikongsi bersama.

Ahli-ahli Yang Berhormat, sistem pengangkutan yang efisien merupakan tulang belakang kepada pertumbuhan ekonomi dan pembangunan sosial negara. Justeru, Kerajaan akan terus menggandakan usaha dalam menyediakan rangkaian pengangkutan yang mampan, inklusif, cekap dan selamat. Sebagai langkah proaktif, Kerajaan telah menubuhkan Majlis Pengangkutan Kebangsaan, Majlis Perkapalan dan Pelabuhan Kebangsaan dan Majlis Konsultasi Penerbangan Negara untuk membolehkan negara terus berdaya saing di peringkat global.

Kerajaan Beta memberi jaminan bahawa kesejahteraan sosial rakyat terutama golongan kanak-kanak, wanita, warga emas dan orang kurang upaya akan terus diberi pembelaan. Pada masa yang sama, semua pihak terutamanya sektor swasta dan badan bukan Kerajaan hendaklah bersama-sama memperkukuh jaringan keselamatan sosial dan melindungi golongan mudah terjejas. Beta juga mengalu-alukan usaha Kerajaan untuk memperkasakan golongan orang kurang upaya melalui Pelan Induk Aksesibiliti dan polisi inklusif seperti Dasar Sifar Penolakan.

Beta berharap semua pihak mengambil berat terhadap kepentingan pemeliharaan dan pemuliharaan alam sekitar bagi mengelakkan bencana serta kehilangan nyawa dan harta benda. Selain itu, kesedaran terhadap kebersihan persekitaran amat penting bagi

meningkatkan kualiti hidup rakyat serta menjamin daya saing dan kemampanan sektor pelancongan negara bagi menjayakan Tahun Melawat Malaysia 2020.

Kemajuan dan kesejahteraan negara berkait rapat dengan tahap kesihatan rakyat. Bagi mencapai maksud tersebut, Kerajaan Beta akan mengukuhkan lagi penyampaian perkhidmatan kesihatan sedia ada dengan mempertingkat fasiliti kesihatan serta memperkenalkan skim saringan dan perlindungan kepada golongan B40. Oleh itu, Beta berharap agar rakyat berpendapatan rendah mampu mengakses perkhidmatan penjagaan kesihatan yang lebih baik, selaras dengan tuntutan Maqasid Syariah yang menekankan penjagaan nyawa, akal dan keturunan. Dalam pada itu, Beta berharap gaya hidup bersukan dan berekreasi terus digalakkan di semua peringkat untuk membina Malaysia yang sihat dan cergas.

Ahli-ahli Yang Berhormat, rakyat hari ini bukan sahaja mahukan pembangunan bahkan sebuah Kerajaan yang bersih, telus, bertanggungjawab serta mendaulatkan undangundang untuk membawa negara ke tahap yang lebih baik. Rakyat juga mahu Kerajaan yang mendengar pandangan dan aspirasi mereka. Maka, adalah wajar pemimpin-pemimpin mengambil kira tuntutan tersebut semasa merangka sebarang dasar dan program.

Ahli-ahli Yang Berhormat, pendidikan yang berkualiti adalah penting sebagai ejen perubahan bagi merapatkan jurang sosioekonomi dalam masyarakat. Beta menyeru semua pihak mencetuskan idea dan menggembleng tenaga bagi memperkasakan sistem pendidikan negara untuk melahirkan modal insan yang berilmu, berkemahiran dan bersahsiah tinggi seiring dengan dasar *Industry4WRD* bagi memacu industri negara agar lebih berdaya saing dalam era Revolusi Perindustrian Keempat. Kerajaan berhasrat menjadikan Malaysia sebagai hab pendidikan global dengan terus memperkasakan program Sains, Teknologi, Kejuruteraan dan Matematik atau STEM, serta Pendidikan Teknikal dan Latihan Vokasional atau TVET. Kerajaan Beta juga akan membangunkan bidang-bidang strategik termasuk robotik dan kecerdasan buatan yang mampu menjana kekayaan baharu untuk negara. Kerjasama dengan pihak industri akan digembleng bagi melahirkan modal insan berkualiti, berdaya saing dan mampu memenuhi keperluan industri masa hadapan.

Beta berharap Kerajaan akan meneruskan program-program untuk menambah bilangan usahawan, perekacipta serta pencetus inovasi yang mampu mencipta kekayaan baharu. Dalam pada itu, perusahaan kecil dan sederhana perlu meningkatkan produktiviti serta menggunakan teknologi terkini dan automasi untuk berganjak kepada rantaian nilai yang lebih tinggi supaya mampu bersaing di peringkat global. Pada masa yang sama, Kerajaan Beta akan mereformasi undang-undang buruh bagi memastikan ia mematuhi standard antarabangsa di samping menambah baik aspek perlindungan ke atas pekerja. Liputan jaringan keselamatan sosial akan diperluas kepada golongan yang bekerja sendiri dan suri rumah bagi memastikan kebajikan mereka terpelihara.

Sesungguhnya pembangunan belia penting untuk melahirkan pemimpin masa hadapan yang dapat membina negara yang gemilang dan berwibawa. Ke arah itu, Beta mengalu-alukan pelaksanaan program Sekolah Pemimpin Masa Hadapan bagi meningkatkan jati diri dan daya kepimpinan anak muda yang berpotensi.

Dalam kita mengejar kemajuan, integriti dan nilai-nilai murni hendaklah terus dititikberatkan. Beta mahu gejala rasuah terus diperangi kerana rasuah membebankan rakyat dan meruntuhkan asas sesebuah negara. Beta suka menzahirkan penghargaan atas usaha Kerajaan memperkenalkan Pelan Anti Rasuah Nasional dan menggubal undang-undang berkaitan untuk memperkukuhkan tadbir urus dan diharap dapat memperbaiki kedudukan negara dalam Indeks Persepsi Rasuah.

Ahli-ahli Yang Berhormat, pelbagai usaha telah dilakukan untuk memperkukuh perpaduan rakyat berbilang kaum di negara ini. Dalam hal ini, seruan-seruan perpaduan hendaklah tidak tinggal sebagai slogan semata-mata. Sebaliknya, semangat perpaduan dan usaha perlu benar-benar disuburkan dengan ikhlas dan dihargai. Beta menyeru semua pihak untuk menjunjung keluhuran Perlembagaan, terutamanya yang menyentuh sistem demokrasi berparlimen, Raja Berperlembagaan, kedudukan Islam sebagai agama Persekutuan tetapi agama-agama lain boleh diamalkan dengan aman dan damai serta Bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan. Tindakan tegas hendaklah diambil terhadap perbuatan yang boleh menjejaskan perpaduan dan keharmonian negara.

Beta percaya kedudukan Islam sebagai agama Persekutuan perlu difahami dengan sedalam-dalamnya oleh setiap warganegara tanpa mengira bangsa dan agama. Islam bukan

DR.11.3.2019 5

sekadar sebuah agama yang eksklusif untuk kumpulan tertentu, malah ia merupakan cara hidup yang universal dan membawa rahmat buat sekalian alam. Beta amat menyokong usaha Kerajaan untuk mempromosikan nilai dan budaya Islam melalui pendekatan *rahmatan lil 'alamin* dan Maqasid Syariah berdasarkan ajaran Islam yang sebenar yang diterjemahkan melalui tingkah laku dan keperibadian unggul rakyat Malaysia dan seterusnya menjadi Model Malaysia iaitu model negara Islam berbilang kaum yang boleh dicontohi dunia luar. Dalam memperkukuh ajaran Islam di negara ini, agama-agama lain perlu dihormati demi keharmonian dan kesejahteraan hidup kita semua.

Menyentuh berkenaan pengaruh media, terutama penggunaan media sosial secara tidak bertanggungjawab boleh mengancam nilai-nilai murni yang berlandaskan agama dan prinsip moral masyarakat. Sungguhpun Kerajaan Beta meraikan keterbukaan dan kebebasan bersuara, adalah penting kebebasan ini dipraktikkan dalam lingkungan undangundang dan norma kehidupan bermasyarakat. Pada masa yang sama, agensi-agensi penguat kuasa hendaklah bertindak tegas ke atas sebarang sebaran media sosial yang melanggar undang-undang.

Ahli-ahli Yang Berhormat, pada tahun ini Parlimen Malaysia akan menyambut ulang tahun ke-60. Beta berharap semua pihak menjunjung prinsip demokrasi berparlimen agar ia terus subur dan utuh. Beta menyeru Ahli-ahli Yang Berhormat agar terus memelihara, melindungi dan mempertahankan ketinggian Perlembagaan Persekutuan tanpa kompromi. Sematkanlah kepentingan rakyat di hati serta berbahaslah secara tertib dan berhemah di Dewan yang mulia ini.

Beta menghargai sumbangan, jasa dan pengorbanan semua anggota Perkhidmatan Awam, Angkatan Tentera Malaysia, Polis Diraja Malaysia, agensi-agensi penyelamat dan pertahanan awam serta rakyat jelata yang telah menyumbang kepada kemakmuran, keselamatan dan kedaulatan negara. Teruskan usaha dan komitmen tersebut bagi memastikan pembangunan dan kemajuan negara dikecapi oleh semua rakyat.

Akhir titah, Beta dan Permaisuri Agong berdoa semoga Malaysia serta rakyatnya akan terus diberkati dan dianugerahi Allah Subhanahu Wata'ala dengan taufik dan hidayah, aman sentosa serta hidup bersatu padu di bawah lindungan-Nya.

Sekian, Wabillahi Taufik Walhidayah, Wassalamualaikum Warahmatullahi Wabarakaatuh.

Tuan Yang di-Pertua: Ampun Tuanku. Ahli-ahli Yang Berhormat, Persidangan Parlimen ditangguhkan sekarang.

Beberapa Ahli: Daulat Tuanku! Daulat Tuanku!

[Dewan ditangguhkan pada pukul 11.24 pagi]

[Doa Selamat dibacakan oleh Mufti Wilayah Persekutuan, Sahibus Samahah Datuk Dr. Zulkifli Mohamad Al-Bakri]

[Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong berangkat meninggalkan Majlis Parlimen]